

DÉLMAGYARORSZÁG

Szerkesztőség: Deák Ferenc-u. 2. Telefon 13-33. Kiadóhivatal, közléskönyvtár és jegyiroda: Aradi uca 8. sz. Telefon 306. Nyomda: Petőfi Sándor sugárút 1. szám. Telefonszám 16-34.

Szeged, 1926 szeptember 18, SZOMBAT

Előfizetési árak: Egy hónapra helyben 40.000 kor., Budapestre és vidékre 45.000 kor. Egyes szám ára hétköznap 2000 kor. V. ár. és Híradó 3000 korona. II. évfolyam, 215 szám

Az egyetem körül.

Az elmúlt napokban ezen a helyen kétszer adtunk hangot annak az aggodalomnak, amelyet az egyetemi építkezésekért hozott és vállalt áldozatok kivétel nélkül minden lelkiismeretes városi polgár lelkében keltenek. Felmértük ezekben az áldozatoknak a nagyságát az egyetemtől várható eredmények kulturális, pedagógiai és nemzeti-politikai jelentőségével s úgy találtuk s úgy találja mindenki a hivatalos elismerés reflektorfényének körén kívül, hogy állami feladatot vállalt s állami kötelezettséget teljesít a város polgársága az egyetemért.

Most a szegedi egyetem nagylektintélti rektora nyilatkozással kereszte fel a *Délmagyarország* szerkesztőségét. Nobilis előzetességgel adunk nyilvánosságot a rektori nyilatkozatnak, mely cikkünk egyik-másik adatával s egyik-másik félreértelt következtetéssel száll vitába. Főleges hangsúlyoznunk, hogy bennünket nem vezet az egyetem ellen elfogultság, amikor mi a város *adóadóját, a város polgáraitra kényszerített hátravallást* isokalljuk. S talán főleges hangsúlyoznunk azt is, hogy boldog örömmel leszünk megasztalói az egyetemi intézmények s az intézményeket vezető tanárok tudományos munkásságának, de kérelhetetlenül talál bennünket megával szemben minden olyan törekvés, mely a törvény egyenlőségét töreltelenséggel s tudománytalan ellenségeskedéssel akarja felhozni.

Az egyetem érdemes rektorának nyilatkozata egyébként a következőképpen szól:

Tiszteles Szerkesztőség!

A *Délmagyarország* szeptember 15-ikén a következő cím alatt: „16 hallgató, 34 tanár” megjelent cikke azt állította, hogy a szegedi m. kir. Ferenc József-Tudományegyetem matematikai és természettudományi fakultásán 16 hallgatót 34 tanár tanít és ezt az állítást variálva, abból különféle következtetéseket vont le az egyetem ellen.

Azt állítja továbbá, hogy az egyetemről botokkal verték ki az egyetemi hallgatók egy csoportját.

A folyó hó 16-iki szám „Nem lehet tanulni” című cikke az előbbi állításokat megismételve, azt is állítja, hogy az egyetem bölcsészeti, nyelv- és történet-tudományi fakultásának 47 hallgatója van és e 47 hallgató részére van lefoglalva az állami gimnázium épülete, a lezároló palota és részben a királyi tábla régi épülete. A királyi tábla pedig mostani elhelyezésére szolgáló épületből is készült már kiköltözni az egyetem miatt.

Ezzel szemben megállapítom, hogy:

1. A szegedi egyetem matematikai és természettudományi karának nem 16 hallgató és 34 tanár van, hanem 12 tanár van. És e karnak az elmúlt 1925/26. tanévben 106 hallgatója volt.

Az egyetem bölcsészeti, nyelv- és történet-tudományi karának pedig az 1925/26. tanév alatt 57 hallgatója volt. Tehát a két bölcsészeti karnak együtt a múlt tanévben összesen 163 hallgatója volt.

2. A bölcsészeti, nyelv- és történet-tudományi kar kizárólag a lezároló-palota III-ik emeletének egy részén és I-ő emeletének egy még kisebb részén van elhelyezve, míg az állami gimnázium volt épülete a matematika és természettudományi kar intézeleinek elhelyezésére szolgál.

A megindított egyetemi építkezésnek az is egyik célja, hogy az utóbbi kar intézelei részére új épületek emeltessenek és ezáltal az állami gimnázium épülete felzabálásának és eredeti rendeltetésének visszahozásának.

A régi tábla épületében a központi hivatalok, rektori hivatal, gazdasági hivatal, a könyvtár és a jogi kar vannak elhelyezve.

A királyi tábla jelenlegi épülete pedig egyetemi célokra egyáltalán nincs kis emelve.

3. A m. kir. Ferenc József-Tudományegyetemről botokkal sohasem verték ki a hallgatók semmiféle csoportját.

A most kezdődő tanévre a beiratkozások még folyamatosan vannak s így azoknak számszerű eredményét ezidőszáig nem lehet véglegesen megállapítani. Az eddigi beiratkozások és a beiratkozás iránt benyújtott kérvények alapján igen valószínűnek látszik, hogy az egyetem hallgatóinak összlétszáma a mostani félévben az

1200-at is el fogja érni.

Végül megjegyzem, hogy a szegedi egyetemen felvettek számáról egyes lapokban megjelent kimutatások nem vonatkoznak az egyetem hallgatóságának összlétszámára, hanem csupán az újonnan felvettekre, mert *felvételtől* csupán az első ízben beiratkozóknál van szó s így az egyetem *összes* hallgatóinak száma jóval magasabb, mint az újonnan *felvettek*é.

Szeged, 1926. évi szeptember 17.

Dr. Tóth Károly s. k.
e. i. rektor.

Ujabb takarékosági rendszabályok Franciaországban.

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) Párisból jelentik: A mai minisztertanácsban újabb takarékosági rendszabályokat fogadott el a kormány. A közmunkaügyi minisztériumban 420 tisztviselői állást szüntetnek meg, teljesen átszervezik a Páris környéki helyiérdekű vasutak ügyvitelét. A tengeri kikötők közül az állam a jövőben csupán azokat a kikötőket tartja meg kezelésében, amelyeknek lényegesen nagy jelentőségük van a tengerentúli államok forgalmában.

A postaügyi minisztériumban is nagyarányú reformokat határoztak el. A mezőgazdasági minisztériumban 235 fővel ápasztják a tisztviselői létszámot.

A minisztertanács úgy határozott, hogy mindezeket az intézkedéseket a k. m. a. elé terjeszti jóváhagyás végett és ezen rendszabályok megszavazását minden esetben bizalmi kérdésnek tekinti.

Primo de Rivera Alfonsz király lemondását követeli.

Bécs, szeptember 17. A *Wiener Allgemeine Zeitung* párisi jelentése szerint, amikor Alfonsz spanyol király legnap éjjel autóján Madridból San-Sebastiánba ment, autóját utközben katonatisztek feltartóztatták. A tisztek, akik ellen Primo de Rivera a tüzérszisztek lázadásával kapcsolatosan eljárást indított, csak ezzel a felle-

llettel bocsátották szabadon a királyt, ha megígéri nekik, hogy megszünteti ellenük a folyamatos hadbíródsági eljárás. Amikor a király ma délután közölte az incidenst Primo de Riverával, a diktátor kijelentette, hogy ezek után nem marad más hátra, minthogy a király mondjon le és adja át az uralmat a királynak.

Az olasz-román barátsági szerződés.

Róma, szeptember 17. Az olasz-román együttműködésre vonatkozó barátsági szerződés a következőket tartalmazza:

A két uralkodó azoknak az alapelveknek szellemében, amelyeket a locarnói szerződés megállapított, megegyezt az abban, hogy

1. egymásnak kölcsönös támogatást nyújt és egymás számára szívélyes együttműködést biztosít abból a célból, hogy a nemzetközi rendet fenntartsák, valamint, hogy biztosítsák az általuk aláírt szerződésekben előírt kötelezettségek tiszteletben tartását és végrehajtását;

2. nemzetközi bonyodalmak esetében, ha a szerződő felek egyetértenek abban, hogy közös érdekeik veszélyben forognak, egymással megbeszéljék azokat a rendszabályokat, amelyeket

érdekeik védelmére együttesen foganatosítanak.

3. abban az esetben, ha a szerződő felek egyikének biztonsága vagy érdekei veszélybe kerülnek kívülről jövő erőszakos betörés következtében, a másik fél kötelezi magát, hogy jóakaró közreműködéssel politikai és diplomáciai támogatásban részesíti őt abból a célból, hogy hozzájáruljon a fenyegetések külső okainak megszüntetéséhez;

4. a szerződő felek kötelezik magukat, hogy döntőbíróskodás alá bocsátják azokat a kérdéseket, amelyek őket megosztják és amelyeket nem tudnak megoldani rendes diplomáciai eljárással;

5. e szerződés tartalma öt év.

Magyarország nélkül, vagy ellene nem történhetik semmi a Duna-völgyben — mondja Radics.

Radics feltűnést keltő nyilatkozata.

Budapest, szeptember 17. A *Pester Lloyd* ma esti lapjában feltűnést keltő nyilatkozatát közölte a magyar-jugoszláv közeledésről Radics István szájából.

Radics István, Jugoszlávia első képviselője a Népszöveleségnél fogadta a *Pester Lloyd* munkatársát, ahinek arra a kérdésére, hogy milyen várakozással vannak Horvátországban a magyar-jugoszláv közeledéssel szemben, a többi közt a következőképp nyilatkozott:

— Mi nagyon jól tudjuk, hogy Magyarország, függetlenül államformájától, nem mellőz-

ható fontos tényező a Duna-völgye jövő sorstának fejlődésében és mi valamennyien meg vagyunk győződve arról, hogy Magyarország nélkül, vagy ellene nem történhetik semmi a Duna-völgyben és ma már senkinek sem gondolhat arra a háborúelleni politikára, amely a kulisszák mögött a népeket egymás ellen uszította. Én és barátaim teljesen meg vagyunk győződve arról, hogy a magyarok és a délszlávok már a természetülről fogva egymásra vannak utalva. A mi Adriánk néprajzilag horvát, politikailag jugoszláv, gazdaságilag azonban épp annyira